

პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი
PERIODICAL SCIENTIFIC JOURNAL
ПЕРИОДИЧЕСКИЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2346-8467

აგრარული
AGRO NEWS
АГРО

№2

ქუთაისი – Kutaisi – Кутаиси
2016

ქურნალი წარმოადგენს
იმერეთის აგროეკოლოგიური ასოციაციის კავშირისა და
აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული ფაკულტეტის
პერიოდულ-სამეცნიერო გამოცემას

სარედაქციო კოლეგია:

ლორთქიფანიძე როზა – (მთავარი რედაქტორი);

ავალიშვილი ნინო (სწავლული მდივანი);

წევრები: ურუშაძე თენგიზი; პაპუნიძე ვანო; შაფაკიძე ელგუჯა; ასათიანი რევაზი; კოპალიანი როლანდი; ჯაბნიძე რევაზი; კინწურაშვილი ქეთევანი; მიქელაძე ალექსანდრე; ჭაბუკიანი რანი; ქობალია ვახტანგი; ფრუიძე მაკვალა; ჩაჩხიანი-ანასაშვილი ნუნუ; დოლბაია თამარი; ყუბანეიშვილი მაია; კვლენჯერიძე ნინო; ყიფიანი ნინო; ხელაძე მაია; კილასონია ემზარი; კეკელიშვილი მანანა; ჩხიროძე დარეჯანი; ჯობავა ტრისტანი; წიქორიძე მამუკა; თავბერიძე სოსო; თაბაგარი მარიეტა; კილაძე რამაზი; მეტრეველი მარიამი; დვალაძე გულნარა; ნემსაძე მარიამი.

სარედაქციო კოლეგიის საზღვარგარეთის წევრები:

იოფე გრიგორი (აშშ); კავალიაუსკას ვიდასი (ლიტვა); ჩუხნო ინნა (უკრაინა); ბელოკონევა-შიუკაშვილი მარინა (პოლონეთი); გასანოვი ზაური (აზერბაიჯანი); მამაძლოვი რამაზანი (თურქეთი); სანტროსიანი გაგიკი (სომხეთი); სალინდიყოვი ულტემურატი (ყაზახეთი).

The magazine is a periodical scientific publication of
Imereti Agro-ecological Association and
Akaki Tsereteli State University Faculty of Agrarian Studies.

EDITORIAL BOARD

Lortkipanidze Roza – (Editor in Chief);

Avalishvili Nino – (Academic Secretary);

Members: Urushadze Tengiz; Papunidze Vano; Shpakidze elguja; Asatiani Revaz; Kopaliani Roland; Jabnidze Revaz; Kintsurashvili Ketevan; Mikeladze Aleksandr; Chabukiani Rani; Qobalia Vaxtang; Fruidze Makvala; Chachkhiani-Anasashvili Nunu; Dolbaia Tamar; Kubaneishvili Maka; Kelendjeridze Nino; Kipiani Nino; xeladze Maia; Kilasonia Emzar; Kevlishvili Manana; Chxirodze Daredjan; Jobava Tristan; Tsiqoridze Mamuka; Tavberidze Coco; Tabagari Marieta; Kiladze Ramaz; Metreveli Mariami; Gvaladze Gulnara; Nemsadze Mariam.

FOREIGN MEMBERS OF EDITORIAL BOARD

Ioffe Grigory (USA); Kavaliauskas Vidas (Litva); Chuxno Inna (Ukraine); Belokoneva-Shiukashvili Marina (Poland); Gasanov Zaur (Azerbaijan); Mammadov Ramazan (Turkey); Santrosian Gagik (Armenia); Sagyndykov Ultemurat (Kazakhstan).

Журнал представляет
Периодическое научное издание
Союза агроэкологической ассоциации Имерети и
Аграрного Факультета Государственного Университета Акакия Церетели

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Лорткипанидзе Роза – (главный редактор);

Авалишвили Нино – (Ученый Секретарь);

Члены: Урушадзе Тенгиз; Папунидзе Вано; Шафакидзе Элгуджа; Асатиани Реваз; Копалиани Роланд; Джабнидзе Реваз; Кинцурашвили Кетеван; Микеладзе Александр; Чабукиани Рани; Кобалия Вахтанг; Пруидзе Маквала; Чачхиани-Анашавили Нуну; Долбая Тамар; Кубанеишвили Мака; Келенджеридзе Нино; Кипиани Нино; Хеладзе Маия; Киласония Эмзар; Кевлишвили Манана; Чхиродзе Дареджан; Джобавა Тристан; Цикоридзе Мамука; Тавберидзе Сосо; Табагари Мариета; Киладзе Рамаз; Метревели Мариам; Гваладзе Гульнара; Немсадзе Мариам.

ЗАРУБЕЖНЫЕ ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Иоффе Григори (США); Кавалиаускас Видас (Литва); Чухно Инна (Украина); Белоконева-Шиукашвили Марина (Польша); Гасанов Заур (Азербайджан); Маммадов Рамазан (Турция); Сантросян Гагик (Армения); Сагиндиков Ултемурат (Казахстан)

შინაარსი

1 აგარული მეცნიერებანი
AGRICAL SCIENCES
АГРАРНЫЕ НАУКИ

როლანდ კოპალიანი, ვლადიმერ უგულავა, მარიეტა თაბაგარი,
 შორენა კაპანაძე – ლავანდი – უნიკალური მცენარე
 (დამამშვიდებელი და მკურნალი) _____ 9

**Roza Lortkipanidze, Nino Avalishvili – PRECIOUS AND COLORED GEMS’
 CONSERVING TECHNOLOGIES THROUGH IMITATION
 METHODS _____ 13**

გიორგი ნიკოლეიშვილი, ელგუჯა შაფაქიძე – მებაზრუშემობაში ინვესტიციების
 დაბანდება – ღარბის ალორძინების მნიშვნელოვანი ფაქტორია
 _____ 15

რეზო ჯაბნძე – სოფლის ცხოვრება პრიორიტეტი უნდა გახდეს _____ 20

ვახტანგ ქობალია – მანღარინის სელექციისათვის საწყისი მასალის
 ანალიზის შედეგები _____ 29

ემზარ გორდაძე, ცირა ჟორჟოლიანი – საქართველოს მცენარეთა სამყაროს
 მღვობარეობა, რაციონალური გამოყენებისა და დაცვის
 პრობლემები _____ 33

როზა ლორთქიფანიძე, ნოდარ ჩხარტიშვილი, ლევან შავაძე – ვაზის ფილოქსერა
 საქართველოში და მის წინააღმდეგ ბრძოლა ფილოქსერაბამბლე
 საძირე ვაზით _____ 38

მარიეტა თაბაგარი, შორენა კაპანაძე, ვლადიმერ უგულავა – ლურჯი მოცვის
 ჯიშების ფენოლოგიური ფაზების მიმდინარეობის შესწავლა
 სამებრელოს რეგიონის პირობებში _____ 45

ლეილა ბაზერაშვილი, ლევან შავაძე – ბზის ალურა (*Cydalima perspectalis*)
 აღმოსავლეთ საქართველოში _____ 50

ტრისტან ჯობავა – სოკო ფომა ტრახეოფილათი ლიმონ ქართულის,
 მეიერისა და დიოსკორიას ახალგაზრდა მცენარეების
 ხელოვნური დასენიანების შედეგები _____ 54

**Чачхиани-Анасашвили Нуну, Чабукиани Мэри, Чабукиани Рани –
 ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ
 ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ПРОЦЕССА ОПРЫСКИВАНИЯ
 ПЛАНТАЦИЙ ФУНДУКА _____ 59**

ვაჟა თოდუა, ლეილა გიორგობიანი, დალი ბერიკაშვილი, სოფიო ცეციტაია – ფლავონოიდები, ფენოლები, კუმარინები, ტერპენები და მინერალური შენაერთები ველური ხილის შემადგენლობაში, მათი ქანგვითი პროცესები და გამოყენება სამკურნალოდ	63
ელენე ხუციშვილი, მზია კურდღელია – ეთერზეთოვანი ვარდის ჯიშების კალმების დაფოსფინების უნარი	72
Nino Kelenjeridze – THE IMPACT OF ORGANIC-MINERAL FERTILIZERS IN VINE LEAVES ON THE CONTENT OF MINERAL NUTRIMENT ELEMENTS	75
ალექსანდრა ჩაფიჩაძე, მაკა ყუბანეიშვილი – იმერეთის ვახის ჯიშები	77
ცირა ჟორჟოლიანი, ეზარ გორდაძე – მცირერიცხოვანი კოკულაციების სიცოცხლისუნარიანობის შენარჩუნების პრობლემა საქართველოში	82
ნინო ყიფიანი – სიღერატებისა და მულჩირების გავლენა ციტრუსოვანთა ყინვაბამკლეობაზე	87
მაია ხელაძე – წყლის მიერ მქანნიკური მოქმედებით გამოწვეული ეროზიული მოვლენების ზოგიერთი საკითხი.	90
ნუნუ ჩაჩხიანი-ანასაშვილი, ნატალია სანთელაძე – იმერეთის ალუვიურ ნიადაგებზე გაშენებული ვეიკოას მავნებელ-დაავადებები და მათთან ბრძოლის ღონისძიებები	94
მზია კურდღელია – ფსტის კულტურის პერსპექტივა საქართველოში	97
დემეტრე ლიპარტია – ყავისფერი მარმარა ბაღლინჯო	101
ნარგიზა ალასანია – აჭარის ზღვისპირა რეგიონში ტემპერატურის გავლენა ლობიოსა და ბამიას აღმონაცენების მორფოლოგიურ მახასიათებლებზე	104
ნანა გოგიშვილი, ქეთევან კინწურაშვილი – სუბტროპიკული ხურმის მიკრობიოლოგიური გაფუჭების მიზეზების გამოკვლევა ტრანსპორტირებისას	108
მაყვალა ფრუიძე, ეკატერინე ბენდელიანი, შორენა ჩაკვეტაძე – ჩაის თანამედროვე ნედლეულის გამოკვლევა იმერეთისა და სამეგრელოს რეგიონში	113
Malkhazi Mikaberidze – POSSIBILITIES AND PROSPECTS OF BLANCHING AGRO RAW MATERIALS IN THE FIELD OF INFRARED RAYS	119
ეკატერინე ბენდელიანი, მაყვალა ფრუიძე – სვიის - <i>Humulus lupulus L.</i> , გავლენა ლუდის ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე	122
Varlam Aplakov – THE ROLE OF WINE BASIC COMPONENTS IN LYSINE BIOSYNTHESIS DURING SECONDARY ALCOHOLIC FERMENTATION	128

პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი
PERIODICAL SCIENTIFIC JOURNAL
ПЕРИОДИЧЕСКИЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

თამარ ხუციძე, ელისო ჩიხლაძე – მწვანე ჩანის 50%-იანი წყლიანი ემულსიის ანტიმიკრობული კვლევა სახის კანის კათობენურ მიკროორგანიზმებზე _____ 131

მაყვალა ფრუიძე, გიორგი ჩახნაშვილი – ეთერზეთების წარმოების შესაძლებლობები საქართველოში _____ 134

ეთერ ბენიძე, რამაზ კილაძე, იზა ოჩიკიძე – შუქ-ჩრდილების ურთიერთობები ლანდშაფტურ არქიტექტურაში _____ 139

ეკატერინა გუბელაძე – ძ. ქუთაისში ასათიანის ქუჩის გეგმარება და გამწვანების რეკონსტრუქცია _____ 144

ეთერ ბენიძე, რამაზ კილაძე, იზა ოჩიკიძე – პერსპექტივის კანონების გამოყენება მწვანე მშენებლობაში _____ 149

მარინა კუცია – ანთროპოგენული ტოქსიკაცია და ეკოლოგიური პრობლემები _____ 154

ქეთევან ქუთელია – მცენარეები ზოლიაქოს ნიშნების მიხედვით _____ 157

2 ბიზნესის ადმინისტრირება
BUSINES ADMINISTRATION
АДМИНИСТРИРОВАНИЕ БИЗНЕСА

ზეინაბ ახალაძე, მანანა შალამბერიძე – სასოფლო-სამეურნეო წარმოების თანამედროვე მღვთმარეობა იმერეთის რეგიონში _____ 163

დალი სილაგაძე – საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურების მხარდაჭერა რეგიონის შემდგომად _____ 169

3 ინჟინერია
ENGINEERING
ИНЖЕНЕРИЯ

მერაბ მამულაძე, სოსო თავბერიძე – დიზელის საწვავზე მომუშავე მოტოციკლებში ვიბრაციის გამოკვლევა სხვადასხვა სახის საწვავი ნარევის მიწოდების შემთხვევაში _____ 177

მამუკა წიქორიძე – ნიადაგის მელორაციის ეკონომიკური ეფექტიანობის განსაზღვრა _____ 183

სოსო თავბერიძე, ემზარ კილასონია, ზურაბ ციხაძე, თეიმურაზ ცხადაშვილი, ნესტან ბურჯალიანი – სატრაქტორო აბრეშაბის ძირითადი მახასიათებლების მოდელირების წანამდგომები სტატისტიკური დინამიკის თეორიის საფუძველზე _____ 186

4 **მომართულეკათეორიის ღარგეპი**
MULTIDISCIPLINARY BRANCHES
МЕЖДУДИСЦИПЛИНАРНЫЕ ОТРАСЛИ

Изоolda Xасая – СЕЛЬСКИЙ ТУРИЗМ, КАК СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ
РЕГИОНА ИМЕРЕТИ, ГРУЗИЯ _____ 195

სერგო ცაგარეიშვილი, აკაკი ნასყიდაშვილი, მათა დიაკონიძე – ტურისტულ-
რეკრეაციული საქმიანობა იმერეთის რეგიონში _____ 202

გიორგი ჯაბნიძე – აბრტურიზმის მნიშვნელობა სოფლის მოსახლეობის
სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემების გადაწყვეტაში _____ 207

1 აგრორული მეცნიერებანი AGRICULTURAL SCIENCES АГРАРНЫЕ НАУКИ

ქ. ქუთაისში ასათიანის ქუჩის გეგმარება და გამწვანების რეკონსტრუქცია

ეკატერინა გუბელაძე

სმმკ, აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო

ქუჩების გამწვანება-კეთილმოწყობის საკითხების გადასაჭრელად საჭიროა მნიშვნელოვანი ყურადღება მიექცეს ფლორისტულ გაფორმებას და მცენარეთა მხატვრული კომპოზიციების მაღალ დონეზე გადაწყვეტას. ამ მიზნით შესწავლილ იქნა ქ. ქუთაისში ასათიანის ქუჩის გეგმარების და გამწვანების რეკონსტრუქცია. რეკონსტრუქციის დროს მაქსიმალურად იქნა შენარჩუნებული ქუჩის გაზონებზე არსებული ჰიმალაის კედლების რიგობრივი ნარგაობა ქუჩის ორივე მხარეზე. იგივე სახეობას დავამატებთ ქუჩის აღმოსავლეთით ერთ-ერთ მონაკვეთზე. კედლების ხეივნის ეფექტის გაძლიერების მიზნით სრულიად ახალი ნარგაობა შეიქმნა ჭავჭავაძის გამზირიდან ბოლო ხუთსართულიან საცხოვრებელ სახლამდე ჭადრისფოთლებზე ნეკერჩხლებით. ასევე ვითვალისწინებთ ასათიანის ქუჩის გამწვანებას აღმაშენებლის გამზირიდან სამკერვალო ფაბრიკის დასახლებამდე და დასავლეთით. სულ დამატებული ხე-მცენარეთა რაოდენობა შეადგენს 264 ძირს. აქედან წიწვოვნებზე მოდის 30 ძირი, ფოთლოვან მცენარეებზე კი 234 ძირი.

საზოგადოების განვითარების თანამედროვე მდგომარეობა და ცივილიზაციის მაღალი დონე, მნიშვნელოვან მოთხოვნებს უყენებს ადამიანის საარსებო გარემოს კეთილმოწყობას. დღეს, როდესაც განსაკუთრებით მაღალია ქალაქის ურბანიზაციის დონე, წარმოდგენილია ადამიანის არსებობა კომფორტული, საცხოვრებელი და საწარმოო პირობების გარეშე. გარემოს კეთილმოწყობის საკითხში ერთ-ერთი წამყვანი ადგილი უჭირავს როგორც საერთო, ისე შეზღუდული სარგებლობის მწვანე ნარგავების გაშენებას. გამწვანება-კეთილმოწყობის საკითხების გადასაჭრელად საჭიროა მნიშვნელოვანი ყურადღება მიექცეს ფლორისტულ გაფორმებას და მცენარეთა მხატვრული კომპოზიციების მაღალ დონეზე გადაწყვეტას. გავითვალისწინეთ, რა ყოველივე ზემოთ აღნიშნული, გადაწყვეტილებით შეგვეწყვავლა ქ. ქუთაისში ასათიანის ქუჩის ძველი გეგმარება და შევიმუშავეთ მისი გამწვანების რეკონსტრუქციის გეგმა.

ქ. ქუთაისში ლ. ასათიანის ქუჩის რეკონსტრუქციის დროს პირველ რიგში ყურადღებას ვამახვილებთ მისი გეგმარების საკითხზე. როგორც არსებული მდგომარეობის ანალიზმა გვიჩვენა საპროექტო ქუჩა მოიცავს ორ მონაკვეთს. I მონაკვეთის ტროტუარის განი უმეტეს შემთხვევაში 2,5 მ-ით განისაზღვრება, ამიტომ რეკონსტრუქციისას აქ ქუჩის გაზონის დამატება დაუშვებელია. რაც შეეხება II მონაკვეთს, რომელიც მდებარეობს ქანთარიას ქუჩიდან ჭავჭავაძის გამზირამდე, იგი ხასიათდება საკმაოდ განიერი ტროტუარებით, რაც განაპირობებს ქუჩის გაზონების გამოყოფის შესაძლებლობას. აღნიშნული მონაკვეთის მთელ სიგრძეზე წარმოდგენილია ქუჩის გაზონები, რომელთა

განი 2,5 მ-ით განისაზღვრება. ტროტუარის განივი 4,5 მ-ია. რაც სავსებით პასუხობს ქუჩების დაგეგმარების მოთხოვნებს. ეს შეეხება საპროექტო ქუჩის მხოლოდ დასავლეთ ნაწილში. იგივეს ვერ ვიტყვით მის აღმოსავლეთ ნაწილზე, რომელიც შედარებით ნაკლებად არის კეთილმოწყობილი. აქ ქუჩის გაზონებს სამკერვალო ფაბრიკის გასწვრივ მხოლოდ 100 მ-ის სიგრძეზე და აგრეთვე ჭავჭავაძის გამზირიდან მრავალსართულიანი საცხოვრებელი სახლების განაშენიანების ბოლომდე დაახლოებით 250 მ-ის სიგრძეზე. შემდეგ 100 მ-ზე ინდივიდუალური საკარმიდამო ეზოების გასწვრივ ტროტუარის განი 1,5 მ-ია. ასათიანის ქუჩის აღმოსავლეთ ნაწილში მიზანშეწონილად მიგვაჩნია ქუჩის გაზონების დაპროექტება დარჩენილ 300 მ სიგრძის ტროტუარზე, რითაც შეივსება ამჟამად არსებული ინტერვალი ქუჩის გაზონებს შორის და ქუჩა მიიღებს გეგმარების თვალსაზრისით დასრულებულ სახეს.

ასათიანის ქუჩის ტერიტორიის ბალანსის ცხრილი 1-დან ჩანს, რომ რეკონსტრუქციის შემდეგ ცვლილება განიცადა მხოლოდ ტროტუარებისა და ქუჩის გაზონების ფართობმა. საგრძნობლად მოიმატა ქუჩის გაზონების ფართობმა ტროტუარის ფართობის შემცირების ხარჯზე საპროექტო ქუჩის მე-2 მონაკვეთში. კერძოდ, იგი გაიზარდა 750 მ²-ით. რეკონსტრუქციის შემდეგ უცვლელი დარჩა ასათიანის ქუჩის I მონაკვეთის გეგმარება ტროტუარის სივიწროვის გამო. მიუხედავად ამისა, აუცილებელია ამ მონაკვეთის გამწვანება, რადგანაც იგი საჭიროებს დაჩრდილვას მზის პირდაპირი რადიაციისაგან ფეხით მოსიარულეთა დაცვის მიზნით. ასათიანის ქუჩა მერიდიანული მიმართულებისაა და დღის უმეტეს პერიოდში მოქცეულია მზის სხივების ზემოქმედების ქვეშ. განსაკუთრებით ზაფხულში. რადგანაც ამ შემთხვევაში შეუძლებელია გაზონების დაპროექტება. მიზანშეწონილად მიგვაჩნია ხე-მცენარეების დარგვა ინდივიდუალური ჯამებით. რაც შეეხება ასორტიმენტს მათი შერჩევასა თავი შევიკავეთ განიერვარჯიანი ხეების გამოყენებისგან და ქუჩის გამწვანებისათვის ვთავაზობთ იაპონური კვიდოს და ამერიკული ლიქვიდამბრის მორიგეობით ნარგაობას ასათიანის ქუჩის I მონაკვეთის ნახევარზე. მეორე ნახევარში მათ შეცვლის მირზინისფოთლება მუხის და ამერიკული ლირიოდენდრონის მორიგეობითი ნარგაობა. აღნიშნული მონაცვლეობა სასურველია მონოტონურობის თავიდან აცილების მიზნით. მარადმწვანე ფოთლოვანი სახეობების გამოყენებით ვინარჩუნებთ ქუჩის პროფილს მთელი წლის განმავლობაში რაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ქუჩების გამწვანებისას.

ასათიანის ქუჩის მე-2 მონაკვეთის გამწვანება საკმაოდ საინტერესოდ არის ჩატარებული. აქ ძირითადად გვხვდება ჰიმალაის კედრის და აღმოსავლური ჭადრების ნარგაობა, რომელიც ინდივიდუალურად დადებით შთაბეჭდილებას ტოვებენ. ისინი შესანიშნავი ვარჯით და ნორმალური ზრდა-განვითარებით გამოირჩევიან, ამიტომ მათი უმეტესობა გამიზნული გვაქვს შესანარჩუნებლად.

ჭავჭავაძის გამზირიდან დასავლეთით ქუჩა გამწვანებულია აღმოსავლური ჭადრების კარგად განვითარებული ნარგავებით თუმცა ისინი გაუსხლავი ფორმითაა წარ-

მოდგენილი და ნაკლებად ეფექტურია. მათი შენარჩუნება გათვალისწინებულია მხოლოდ გასხვლითი ღონისძიებების ჩატარების შემდეგ. აღნიშნული გადაწყვეტილების მიღება განაპირობა მათ გაგრძელებაზე ბაზრის ტერიტორიამდე არსებულმა ჭადრების ნარგაობამ, რომლებიც გამოირჩევიან შესანიშნავი სფეროსებური ვარჯით მათ შორის არსებული ჰიმალაის კედარი დეფორმირებული ნარგავებისგან საჭიროა გამოვანთავისუფლოთ გაზონები და შევინარჩუნოთ ერთგვაროვანი ზოლი, რომელიც კარგად გამოკვეთავს ქუჩას. სასურველია ჭადრების პერიოდული გასხვლა, რითაც მნიშვნელოვნად მცირდება მისი ნაყოფმსხმოიარობა და ადამიანებზე უარყოფითი ზემოქმედების რისკი. კედრების ადგილზე უნდა დაემატოს 3 ძირი ჭადრისფოთლება ნეკერჩხალი. ქუჩის მოპირდაპირე მხარეზე ჭავჭავაძის გამზირიდან დახურულ არხამდე არსებული დეფორმირებულ ვარჯიანი მთრთოლავი ვერხვის ნარგავებს ცვლით ჭადრისფოთლება ნეკერჩხალით, რომელიც როგორც ფოთლების მოზაიკით, ისე ვარჯის ფორმით ჰარმონიულ შეთანაწყობას შექმნის ქუჩის მეორე მხარეზე არსებულ ჭადრებთან. სულ ვამატებთ აღნიშნულ სახეობას 27 ძირის რაოდენობით. არხის შემდეგ ხუთსართულიანი საცხოვრებელი სახლის წინ მიზანშეწონილად მიგვაჩნია ქალაქის ხის არსებული ნარგავების შენარჩუნება და აღნიშნული სახლის გასწვრივ იგივე სახეობის დამატება, ჭადრების რიგობრივ ნარგაობამდე.

ასათიანის ქუჩის მოპირდაპირე მხარეზე ბაზრიდან საკონსერვო ქარხნის შესასვლელამდე, ბენზინის გასამართ სადგურამდე ქანთარისა ქუჩამდე გაგრძელდა ჰიმალის კედრების უწყვეტი ზოლი, რომელიც მოიცავს კედრების უნიკალურ ეგზემპლარებს რჩება ადგილზე. მხოლოდ აქა-იქ არსებული ინტერვალები საჭიროა შეივსოს იმავე სახეობებით. სულ ემატება 4 ძირი კედარი.

ასათიანის ქუჩის აღმოსავლეთით მრავალსართულიანი სახლების შემდეგ არსებული ინივიდუალური საკარმიდამო ეზოების გასწვრივ, სადაც ტროტუარის განი არ იძლევა მცენარეთა დარგვის საშუალებას, ვითვალისწინებთ ლითონის კარკასის შექმნას ხვიარა მცენარეებისათვის ტროტუარის დაჩრდილვის მიზნით. მიზანშეწონილად მიგვაჩნია ფოთოლმცვენი ხეფოთლოვანი პარტენოცისუსის და დამფესვიანებელი კამფსისის გამოყენება, რომლებიც ზაფხულიდან შემოდგომის შუა რიცხვებამდე შექმნიან მხატვრულ ეფექტს ყვავილობით და ფოთლების ფერთა ცვალებადობით. სამკერვალო ფაბრიკის შესასვლელამდე, ქუჩის პროფილის აღდგენის მიზნით, ვამატებთ ჰიმალაის კედარის ნარგაობას 25 ძირის რაოდენობით.

ასათიანის ქუჩაზე არსებული შიგა გაზონის რეკონსტრუქციისათვის შენარჩუნებული იქნა ჰიმალაის კედრების რიგობრივი ნარგაობები. გაზონის შიგნით ამერიკული ნეკერჩხალის ადგილზე ვითვალისწინებთ იაპონურ ნეკერჩხლებს 5 ძირის რაოდენობით, რომლებიც სასიამოვნო კონტრაქტს შექმნიან ფოთლების ფერთა ცვალებადობის დროს კედრების გარემოცვაში. ამავე გაზონებზე ვამატებთ ჩინური იუდას ხის ჯგუფებს და სურნელოვანი ოსმანთუსის ორ ეგზემპლარს. ნაგებობებიდან 3 მ-ის დაშორე-

ბით ვრგავთ კავკასიური წყავის ორ სამწევრიან ჯგუფს გაზონის ჩრდილოეთით და სამხრეთით იუდას ხეების უკანა ხედზე.

ცხრილი 1.

ასათიანის ქუჩის ტერიტორიის ბალანსი
 რეკონსტრუქციის შემდეგ

N	ობიექტის დასახელება	სიგრძე მ.	განი მ.	დაკავებული ფართობი	
				მ ²	%
1	ტრანსპორტის სავალი ნაწილი	750	15	11250	-
	I მონაკვეთი	750	20	15000	-
	II მონაკვეთი				
სულ		-	-	26250	64,7
2	ტროტუარი	750	2,5 X2=5	3750	-
	I მონაკვეთი დას.	750	4,5	3375	-
	II მონაკვეთი	650	4,5	2925	-
		100	1,5	150	-
სულ		-	-	10950	27,0
3	ქუჩის გაზონი	750	2,5	1875	-
		650	2,5	1675	-
	სულ	-	-	2750	6,8
4	გაზონი ტროტუარსა და ნაგებობას შორის	40	15	600	1,5
		სულ	-	-	40550

ასათიანის ქუჩის რეკონსტრუქციის დროს მაქსიმალურად იქნა შენარჩუნებული ქუჩის გაზონებზე არსებული ჰიმალაის კედრების რიგობრივი ნარგაობა ქუჩის ორივე მხარეზე. იგივე სახეობას დავამატებთ ქუჩის აღმოსავლეთით ერთ-ერთ მონაკვეთზე. კედრების ხეივნის ეფექტის გაძლიერების მიზნით სრულიად ახალი ნარგაობა შეიქმნა ჭავჭავაძის გამზირიდან ბოლო ხუთსართულიან საცხოვრებელ სახლამდე ჭადრისფოთლება ნეკერჩხლებით. ასევე ვითვალისწინებთ ასათიანის ქუჩის გამწვანება აღმაშენებლის გამზირიდან სამკერვალო ფაბრიკის დასახლებამდე და დასავლეთით. სულ დამატებული ხე-მცენარეთა რაოდენობა შეადგენს 264 ძირს. აქედან წიწვოვნებზე მოდის 30 ძირი, ფოთლოვან მცენარეებზე კი 234 ძირი.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. გუბელაძე ე., ტყავაძე მ. - ქუთაისის საერთო სარგებლობის მწვანე ნარგაობებში თაფლოვანი მერქნიანი პარკოსანი მცენარეების მხატვრულ კომპოზიციებში გამოყენების ნიმუშები. თბილისის ბოტანიკური ბაღის შრომები, № 97, 2007 წ., გვ. 173-176.
2. ტყავაძე მ., კილაძე რ., გუბელაძე ე. - დეკორატიული დენდროლოგია. წიგნი 1. ქ. ქუთაისი, აწსუ-ის გამომცემლობა, 2013 წ. 220 გვ.

3. ტყავაძე მ., კილაძე რ., გუბელაძე ე. - დეკორაციული დენდროლოგია. წიგნი 2, ნაწილი 1. ქ. ქუთაისი, აწსუ-ის გამომცემლობა, 2014 წ. 210 გვ.

**PLANNING AND RECONSTRUCTION OF THE LANDSCAPING
ASATIANI STREET IN KUTAISI.**

Ekatherina Gubeladze

Acad. doctor of Agricultural Sciences, Associate Professor, Akaki Tsereteli State University, Kutaisi, Georgia

Summary

To address the issues of landscaping of the streets we should pay attention to the floral arrangements and high level decisions on art compositions of plants. With this in mind the planning and reconstruction of the landscaping Asatiani str. were considered. During the reconstruction of St. Asatiani the Himalayan Cedar on the lawn on both sides of the street was preserved. The same species are added to one of the Eastern sections of the street. To enhance the effect of cedar Avenue was created by adding Maple from Chavchavadze Ave to the latest five-storey residential buildings. Also in the landscaping of Asatiani street from Agmashenebeli Ave to the area garment factory and the East. 264 of the trees were planted, 30 of which are coniferous and 234 and deciduous trees.

**ПЛАНИРОВАНИЕ И РЕКОНСТРУКЦИЯ ОЗЕЛЕНЕНИЯ
УЛ. АСАТИАНИ В Г. КУТАИСИ**

Губеладзе Екатерина

Акад доктор с/х, Ассоциированный Профессор, Государственный университет Акакия Церетели, Кутаиси, Грузия

Резюме

Для решения вопросов озеленения и благоустройства улиц следует обратить внимание на флористическое оформление и высокий уровень решения растительных художественных композиций. С этой целью были рассмотрены планирование и реконструкция озеленения ул. Асатиани. При реконструкции ул. Асатиани были максимально сохранены посадки Кедр гималайского на газонах по обе стороны улицы. Этот же вид добавлен на один из восточных участков улицы. Для усиления эффекта кедровой аллеи была создана новая посадка клена платановидного от пр. Чавчавадзе до последнего жилого пятиэтажного здания. Так же учтено озеленение ул. Асатиани от пр. Агмашенебели до района швейной фабрики и на восток. Всего добавлено 264 дерева, из них 30 хвойных и 234 лиственных деревьев.